

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
M. WATHELET
fremsat den 14. november 2013¹

Sag C-609/12

**Ehrmann AG
mod
Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV**

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Bundesgerichtshof (Tyskland))

»Forbrugerbeskyttelse — sundhedsanprisninger af fødevarer — særlige betingelser —
tidsmæssigt anvendelsesområde«

I – Indledning

1. Bundesgerichtshof (Tyskland) har med denne præjudicielle forelæggelse anmodet Domstolen om at fortolke artikel 10, stk. 1 og 2, artikel 28, stk. 5, og artikel 29 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 af 20. december 2006 om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer², som ændret ved Kommissionens forordning (EU) nr. 116/2010 af 9. februar 2010³ (herefter »forordning nr. 1924/2006« eller »forordningen«).

2. Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem Ehrmann AG (herefter »Ehrmann«) og Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (en sammenslutning til bekæmpelse af illoyal konkurrence, herefter »ZBW«) vedrørende den tidsmæssige anvendelse af forpligtelserne i artikel 10 i forordning nr. 1924/2006.

II – Retsforskrifter

A – EU-lovgivningen

3. Artikel 1, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1924/2006 bestemmer:

»1. Denne forordning harmoniserer medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende ernærings- og sundhedsanprisninger med henblik på at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, samtidig med at der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.

2. Denne forordning finder anvendelse på ernærings- og sundhedsanprisninger i kommercielle meddelelser, uanset om det er i form af mærkning, præsentation eller reklame for fødevarer, der leveres i den foreliggende form til den endelige forbruger.«

¹ — Originalsprog: fransk.

² — EUT L 404, s. 9, og berigtigelse i EUT 2007 L 12, s. 3.

³ — EUT L 37, s. 16.

4. Begreberne »anprisning« og »sundhedsanprisning« er defineret i denne forordnings artikel 2, stk. 2, nr. 1) og 5):

»1) »anprisning«: ethvert budskab eller enhver fremstilling, der ikke er obligatorisk i henhold til fællesskabslovgivningen eller national lovgivning, herunder billeder, grafik eller symboler uanset form, som angiver, indikerer eller antyder, at en fødevare har særlige egenskaber

[...]

5) »sundhedsanprisning«: enhver anprisning, der angiver, indikerer eller antyder, at der er sammenhæng mellem en fødevarekategori, en fødevare eller en af dens bestanddele og sundhed«.

5. Forordningens artikel 3 med overskriften »Generelle principper for alle anprisninger« har følgende ordlyd:

»Ernærings- og sundhedsanprisninger må kun anvendes i mærkning og præsentation af eller reklame for fødevarer, der markedsføres i Fællesskabet, hvis de er i overensstemmelse med denne forordning.

Med forbehold af direktiv 2000/13/EF og 84/450/EØF må ernærings- og sundhedsanprisninger ikke

a) være usande, tvetydige eller vildledende

[...]«

6. Artikel 10 i samme forordning lyder således:

»1. Det er forbudt at anvende sundhedsanprisninger, medmindre de opfylder de generelle krav i kapitel II og de særlige krav i dette kapitel og er godkendt i henhold til denne forordning og medtaget på listerne over anprisninger, der er tilladt i henhold til artikel 13 og 14.

2. Det er kun tilladt at anvende sundhedsanprisninger, hvis følgende oplysninger fremgår af mærkningen, eller – hvis der ikke findes en sådan mærkning – af præsentationen og reklamerne:

- a) en erklæring om betydningen af en varieret og afbalanceret kost og en sund livsstil
- b) den mængde af fødevaren og det forbrugsmønster, der skal til for at opnå den anpriste gavnlige virkning
- c) hvis det er relevant, en erklæring henvendt til personer, der bør undgå at indtage fødevaren, og
- d) en passende advarsel mod produkter, som kan udgøre en sundhedsrisiko, hvis de indtages i for store mængder.

3. Henvisninger til generelle, uspecifikke gavnlige virkninger, som næringsstoffet eller fødevaren har for et godt almenhelbred og velvære, må kun anvendes, hvis de ledsages af en beslægtet specifik sundhedsanprisning, der er opført på de i artikel 13 eller 14 fastsatte lister.

[...]«

7. Artikel 13 i forordning nr. 1924/2006 med overskriften »Andre sundhedsanprisninger end dem, der henviser til en reduceret risiko for sygdom og til børns udvikling og sundhed« bestemmer:

»1. Sundhedsanprisninger, der beskriver eller henviser til

- a) et næringsstofs eller et andet stofs betydning for vækst, udvikling og kroppens funktioner, eller
- b) psykologiske og adfærdsmæssige funktioner, eller
- c) en slankende virkning eller vægtkontrol eller nedsat sultfølelse eller øget mæthedsfølelse eller til en reduktion af kostens energiindhold, jf. dog direktiv 96/8/EF,

og som er angivet i den i stk. 3 omhandlede liste, kan anvendes uden at gennemgå de i artikel 15 til 19 nævnte procedurer, hvis de

- i) er baseret på almindeligt anerkendt videnskabelig evidens, og
- ii) forstås godt af gennemsnitsforbrugeren.

2. Senest den 31. januar 2008 forelægger medlemsstaterne Kommissionen lister over anprisninger som omhandlet i stk. 1, ledsaget af de betingelser, der gælder for dem, og af henvisninger til relevant videnskabelig dokumentation.

3. Senest den 31. januar 2010 vedtager Kommissionen efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 25, stk. 3, og efter høring af autoriteten en fællesskabsliste til ændring af ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved supplerung af den, over tilladte anprisninger, jf. nærværende artikels stk. 1, og alle de nødvendige betingelser for anvendelsen af disse anprisninger.

[...]«

8. Forordningens artikel 28, der vedrører overgangsforanstaltninger, har følgende ordlyd:

»1. Fødevarer, som er markedsført eller mærket inden denne forordnings anvendelsesdato, og som ikke er i overensstemmelse med denne forordning, kan markedsføres indtil sidste holdbarhedsdato, dog senest indtil den 31. juli 2009. For så vidt angår artikel 4, stk. 1, må fødevarer højst markedsføres indtil 24 måneder efter vedtagelsen af de relevante ernæringsprofiler og deres anvendelsesbetingelser.

2. Produkter, som er forsynet med varemærker eller handelsbetegnelser, der fandtes inden den 1. januar 2005, og som ikke er i overensstemmelse med denne forordning, kan fortsat markedsføres indtil den 19. januar 2022, hvorefter bestemmelserne i denne forordning finder anvendelse.

3. Ernæringsanprisninger, der er blevet anvendt i en medlemsstat før den 1. januar 2006 i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, der er gældende for dem, og som ikke er omfattet af bilaget, må på fødevarevirksomhedslederens ansvar benyttes indtil den 19. januar 2010, uden at dette dog berører vedtagelsen af beskyttelsesforanstaltninger i henhold til artikel 24.

4. For ernæringsanprisninger i form af piktogrammer, grafik eller symboler, som overholder de generelle principper i denne forordning, og som ikke er optaget i bilaget og anvendes i overensstemmelse med specifikke betingelser og kriterier, der er udmøntet i nationale bestemmelser eller regler, gælder følgende:

- a) [M]edlemsstaterne giver senest den 31. januar 2008 Kommissionen meddelelse om sådanne ernæringsanprisninger samt de gældende nationale bestemmelser eller regler, ledsaget af de videnskabelige data, der støtter disse bestemmelser eller regler.
- b) Kommissionen vedtager efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 25, stk. 3, en beslutning om anvendelsen af sådanne ernæringsanprisninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning.

Ernæringsanprisninger, der ikke er godkendt efter denne procedure, kan fortsat anvendes indtil 12 måneder efter vedtagelsen af nævnte beslutning.

5. Der kan anvendes sundhedsanprisninger som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra a), fra denne forordnings ikrafttrædelsesdato og indtil vedtagelsen af listen omhandlet i artikel 13, stk. 3, under ansvar af lederen for en fødevarevirksomhed, såfremt de er i overensstemmelse med denne forordning og med eksisterende nationale bestemmelser herom, uden at dette dog berører vedtagelsen af beskyttelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 24.

[...]«

9. Forordningens artikel 29 bestemmer endelig:

»Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter datoen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra den 1. juli 2007.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.«

B – Den tyske lovgivning

10. Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch (lov om fødevarer, almindelige forbrugsgoder og foderstoffer, herefter »LFGB«) i den affattelse, der finder anvendelse i den foreliggende tvist, bestemmer i § 11 med overskriften »Forskrifter til beskyttelse mod vildledning«:

»1. Det er forbudt at sælge fødevarer i erhvervsøjemed under en vildledende betegnelse eller angivelse eller ved en vildledende præsentationsmåde eller generelt eller i enkelte tilfælde at reklamere for fødevarer ved hjælp af vildledende fremstillinger eller andre budskaber. Der foreligger navnlig en vildledning, når:

- 1) der i forbindelse med en fødevare anvendes betegnelser, angivelser, præsentationsmåder, fremstillinger eller andre budskaber om egenskaber, der er egnede til vildledning, herunder navnlig vedrørende type, tilstand, sammensætning, mængde, holdbarhed, oprindelse, herkomst eller fremstillings- eller produktionsmetode

[...]«

III – De faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne og det præjudicielle spørgsmål

11. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at Ehrmann fremstiller og sælger mejeriprodukter, heriblandt en frugtkvark ved navn »Monsterbacke«, der udbydes på markedet i salgsenheder, som består af seks 50 grams-bægre (herefter »det omhandlede produkt«).

12. Ifølge de ernæringstabeller, der er anbragt på siden af pakningen, har dette produkt en energiværdi på 105 kcal og indeholder 13 g sukker, 2,9 g fedt og 130 mg calcium pr. 100 g. 100 g komælk indeholder ligeledes 130 mg calcium, men kun 4,7 g sukker.

13. I 2010 var der på oversiden af hver salgsenhed med det omhandlede produkt anført følgende reklameslogan: »So wichtig wie das tägliche Glas Milch!« (»Lige så vigtig som det daglige glas mælk!«, herefter »det omtvistede slogan«). De angivelser, der ifølge artikel 10, stk. 2, litra a)-d), i forordning nr. 1924/2006 er nødvendige for at kunne anvende sundhedsanprisninger ved mærkning eller præsentation af fødevarer, fremgik ikke af pakningen.

14. ZBW anså det omtvistede slogan for at være vildledende, fordi det ikke var oplyst, at det omhandlede produkt indeholdt langt mere sukker end mælk. Sloganet indeholdt desuden ernærings- og sundhedsanprisninger og var derfor i strid med artikel 9 og 10 i forordning nr. 1924/2006. Med henvisningen til mælk hævdes det i det mindste indirekte, at det omhandlede produkt også indeholder meget calcium, således at der ikke er tale om en ren varedeklaration, men også loves en fordel for forbrugers sundhed.

15. ZBW anlagde som følge heraf sag ved Landgericht Stuttgart med påstand om, at det blev fastslået, at Ehrmann skulle ophøre med denne praksis og betale omkostningerne i forbindelse med påbuddet.

16. Ehrmann nedlagde påstand om frifindelse og gjorde gældende, at det omhandlede produkt var en alternativ fødevarer, der kunne sammenlignes med mælk, og at forskellen i sukkerindhold i forhold til mælk var så ringe, at den var uden betydning. Det omtvistede slogan udtrykte desuden ikke nogen særlig ernæringskvalitet ved produktet og udgjorde blot en varedeklaration, som ikke var omfattet af forordning nr. 1924/2006. Ehrmann hævdede endvidere, at det under alle omstændigheder fulgte af forordningens artikel 28, stk. 5, at dens artikel 10, stk. 2, ikke fandt anvendelse på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen.

17. Landgericht Stuttgart frifandt Ehrmann. Denne afgørelse blev anket til Oberlandesgericht Stuttgart, der ved dom af 3. februar 2011 derimod tog påstanden om, at det blev fastslået, at Ehrmann skulle ophøre med den pågældende praksis og betale omkostningerne i forbindelse med påbuddet, til følge.

18. Oberlandesgericht fandt, at det omtvistede slogan hverken udgjorde en ernæringsanprisning eller en sundhedsanprisning som omhandlet i forordning nr. 1924/2006. Det var derfor ikke omfattet af denne forordnings anvendelsesområde. Oberlandesgericht fandt imidlertid dette slogan vildledende som omhandlet i LFGB's § 11, stk. 1, andet punktum, nr. 1), fordi det omhandlede produkt indeholdt langt mere sukker end den tilsvarende mængde sødmælk.

19. Ehrmann har iværksat »revisionsanke« ved den forelæggende ret til prøvelse af Oberlandesgericht Stuttgarts dom. Den forelæggende ret anser ikke det omtvistede slogan for vildledende som omhandlet i LFGB's § 11, stk. 1. Det udgør heller ikke nogen ernæringsanprisning som omhandlet i artikel 2, stk. 2, nr. 4), i forordning nr. 1924/2006, men dog en sundhedsanprisning som omhandlet i denne forordnings artikel 2, stk. 2, nr. 5), hvilket sluttet af Deutsches Weintor-dommen⁴. Det indikerer således, at der er en sammenhæng mellem det omhandlede produkt og forbrugers sundhed, hvilket er tilstrækkeligt til, at der er tale om en »sundhedsanprisning«.

20. Den forelæggende ret har herved bemærket, at det omhandlede produkt i 2010, som er det tidspunkt, der er relevant i hovedsagen, ikke var mærket med nogen af de oplysninger, der er nævnt i artikel 10, stk. 2, i forordning nr. 1924/2006. Da der er forskellige muligheder for fortolkningen af spørgsmålet, om denne artikel fandt anvendelse på tidspunktet for de faktiske omstændigheder, har Bundesgerichtshof besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål: »[Skulle] oplysningsforpligtelserne i henhold til artikel 10, stk. 2, i forordning [...] nr. 1924/2006 allerede opfyldes i 2010?«

4 — Dom af 6.9.2012, sag C-544/10, præmis 34.

21. Ehrmann og Europa-Kommissionen har hver især afgivet skriftlige indlæg. Disse to parter deltog i den mundtlige forhandling den 10. oktober 2013.

IV – Retlig vurdering

A – Indledende bemærkninger om Domstolens rolle i forbindelse med anvendelsen af den EU-retlige bestemmelse på de faktiske omstændigheder

22. Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører et enkelt spørgsmål, der er formuleret klart, præcist og snævert: Følger det af artikel 28 og 29 i forordning nr. 1924/2006, at forpligtelserne i denne forordnings artikel 10, stk. 2, allerede fandt anvendelse i 2010?

23. Dette spørgsmål er selvfølgelig kun relevant, hvis det omtvistede slogan svarer til en sundhedsanprisning som omhandlet i denne forordning. Det fremgår imidlertid af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at den forelæggende ret allerede har taget stilling til dette spørgsmål. Den har således bemærket, at den »ikke [anser] [sloganet] for vildledende som omhandlet i [den nationale lovgivning]. Sloganet udgør efter [Bundesgerichtshofs] opfattelse heller ikke nogen ernæringsanprisning som omhandlet i artikel 2, stk. 2, nr. 4), i forordning [...] nr. 1924/2006, men dog en sundhedsanprisning som omhandlet i denne forordnings artikel 2, stk. 2, nr. 5)«⁵.

24. Bundesgerichtshof har desuden præciseret, at den »slutter [dette] af Domstolens afgørelse i sagen »Deutsches Weintor« (dom af 6.9.2012 [...])«⁶.

25. Parterne i hovedsagen har imidlertid både i deres skriftlige indlæg og under retsmødet rejst spørgsmålet om, hvordan en »sundhedsanprisning« defineres. Ehrmann mener, at den forelæggende rets antagelse – at det omtvistede slogan er en sundhedsanprisning – er forkert. Domstolen bør efter Ehrmanns opfattelse påtale dette over for den forelæggende ret, således at retten kan ændre sin kvalifikation af det omtvistede slogan ud fra den rette fortolkning af forordning nr. 1924/2006.

26. Jeg mener dog ikke, at det i det foreliggende tilfælde tilkommer Domstolen at efterprøve den vurdering, der er anlagt af den forelæggende ret, som har fastlagt den retlige og faktiske baggrund for den verserende tvist og ikke har nævnt dette aspekt af problemet i sit spørgsmål.

27. Domstolen har konsekvent fastslået følgende:

»20 [...] inden for rammerne af samarbejdet mellem Domstolen og de nationale retter i henhold til artikel [267 TEUF] [tilkommer det] udelukkende [...] den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af de konkrete omstændigheder i den sag, der er indbragt for den, at vurdere såvel, om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen [...]

21. Retten til at bestemme, hvilke spørgsmål der skal forelægges Domstolen, tilkommer således alene den nationale ret, og parterne kan ikke ændre deres indhold [...]

22. En ændring af de præjudicielle spørgsmåls indhold eller et svar på de supplerende spørgsmål, der er nævnt af [parterne] i hovedsagen i deres indlæg, ville desuden være i strid med Domstolens opgaver i henhold til artikel [267 TEUF] såvel som med Domstolens forpligtelser til at give

5 — Punkt 9 i anmodningen om præjudiciel afgørelse. Min fremhævelse.

6 — Ibidem, punkt 9.

medlemsstaternes regeringer samt andre berørte parter mulighed for at afgive indlæg i henhold til artikel 23 i statutten for Domstolen, når henses til, at det i henhold til denne bestemmelse kun er forelæggelsesafgørelserne, der meddeles de pågældende parter [...]»⁷.

28. Hvis Ehrmanns antagelse lægges til grund, vil Domstolen skulle fortolke begrebet sundhedsanprisning, dvs. artikel 2, stk. 2, nr. 5), i forordning nr. 1924/2006, selv om dette spørgsmål ikke er blevet stillet af Bundesgerichtshof, som i forelæggelsesafgørelsen ikke har rejst tvivl om, hvorvidt erklæringen »Lige så vigtig som det daglige glas mælk!« var en sundhedsanprisning. Som Domstolen allerede har fastslået under lignende omstændigheder, mener jeg som følge heraf ikke, at det tilkommer Domstolen at udtale sig om dette spørgsmål i forbindelse med den foreliggende præjudicielle sag.

29. Situationen er nemlig identisk med situationen i sagen Felicitas Rickmers-Linie⁸, hvor sagsøgeren anførte, at der først og fremmest måtte tages stilling til det spørgsmål, som lå til grund for det spørgsmål, som Finanzgericht Hamburg havde stillet, nemlig om en disposition som den foreliggende skulle anses for afgiftspligtig i henhold til Rådets direktiv 69/335 af 17. juli 1969 om kapitaltilførselsafgifter (EFT 1969 II, s. 405), selv om den i relation til kapitaltilførselsafgiften var en ren fiktion og hverken havde indvirkning på selskabets beståen eller ændrede selskabets almindelige retlige struktur eller økonomiske stilling.

30. Hertil bemærkede Domstolen imidlertid, at »[d]ette spørgsmål, som indebærer, at der skal foretages en fortolkning af direktivets artikel 3, stk. 2, og artikel 4, er imidlertid ikke stillet af Finanzgericht Hamburg, som i forelæggelseskendelsen ikke har rejst tvivl om, at en disposition som den foreliggende er undergivet kapitaltilførselsafgift. Dette spørgsmål skal der således ikke tages stilling til i denne præjudicielle sag«⁹.

31. Domstolen har ganske vist præciseret, at »[...] selv om [den] ikke i henhold til artikel [267 TEUF] har kompetence til at anvende de fællesskabsretlige regler på et konkret tilfælde [...]«¹⁰, kan den dog »forsyde den nationale ret med alle de kriterier til fortolkningen af fællesskabsretten, som vil kunne være nyttige for den ved vurderingen af retsvirkningerne af de pågældende fællesskabsretlige bestemmelser«¹¹.

32. I sit forslag til afgørelse i Winner Wetten-sagen påpegede generaladvokat Bot også, at Domstolen, når det er tvivlsomt, om den forelæggende rets vurdering er korrekt, »[...] i tråd med den samarbejdsånd, der kendetegner den præjudicielle procedure, og for at forsyne den forelæggende ret med alle fortolkningselementer vedrørende fællesskabsretten, som kan sætte den i stand til at afgøre tvisten, bør give denne ret de nødvendige oplysninger, for at den kan undersøge på ny, om dens antagelse er korrekt«¹².

33. Denne mulighed bør dog ikke benyttes i det foreliggende tilfælde, eftersom jeg i modsætning til Ehrmann mener, at Bundesgerichtshof har anvendt begrebet sundhedsanprisning som defineret i artikel 2, stk. 2, nr. 5), i forordning nr. 1924/2006 korrekt på grundlag af Domstolens nuværende praksis.

7 — Dom af 15.10.2009, sag C-138/08, Hochtief og Linde-Kca-Dresden, Sml. I, s. 9889, præmis 20-22. Jf. også dom af 14.4.2011, forenede sager C-42/10, C-45/10 og C-57/10, Vlaamse Dierenartsvereniging og Janssens, Sml. I, s. 2975, præmis 42-44.

8 — Dom af 15.7.1982, sag 270/81, Sml. s. 2771.

9 — Ibidem, præmis 9.

10 — Dom af 18.12.2007, sag C-220/06, Asociación Profesional de Empresas de Reparto y Manipulado de Correspondencia, Sml. I, s. 12175, præmis 36.

11 — Ibidem, præmis 36.

12 — Punkt 35 i forslaget til afgørelse af 26.1.2010 i den sag, der gav anledning til dom af 8.9.2010, sag C-409/06, Winner Wetten, Sml. I, s. 8015.

34. Jeg finder det derfor ikke nødvendigt at klarlægge begrebet sundhedsanprisning over for Bundesgerichtshof.

35. Der kan til gengæld rejses tvivl om valget af den gældende bestemmelse, selv om Kommissionen kun har nævnt dette spørgsmål ganske kort i sit skriftlige indlæg.

36. Som Kommissionen har anført, kan det omtvistede slogan nemlig henvise til generelle, uspecifikke gavnlige virkninger, som fødevaren (mælk) har for et godt almenhelbred. Et slogan af denne type er imidlertid forbudt ifølge artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1924/2006, medmindre det ledsages af en beslægtet specifik sundhedsanprisning, der er opført på de i forordningens artikel 13 eller 14 fastsatte lister, hvilket ikke synes at være tilfældet her. Det rejser problemet med den tidsmæssige anvendelse af forordningens artikel 10, stk. 3.

37. Da dette spørgsmål i lighed med det tilsvarende spørgsmål, som den forelæggende ret har stillet om forordningens artikel 10, stk. 2, kun er relevant, hvis Domstolen finder, at Bundesgerichtshof har anvendt begrebet sundhedsanprisning korrekt, vil jeg dog subsidiært og indledningsvis (eftersom jeg principalt mener, at Domstolen ikke bør vende tilbage til dette spørgsmål) behandle problemet med sundhedsanprisningens definition. Dernæst vil jeg efter at have vist, at det omtvistede slogan er en sundhedsanprisning som omhandlet i forordning nr. 1924/2006, behandle spørgsmålet om den tidsmæssige anvendelse af forordningens artikel 10.

B – *Subsidiært og indledningsvis: begrebet »sundhedsanprisning«*

1. Vid fortolkning af begrebet »sundhedsanprisning«

38. En »sundhedsanprisning« defineres i artikel 2, stk. 2, nr. 5), i forordning nr. 1924/2006 som »enhver anprisning, der angiver, indikerer eller antyder, at der er sammenhæng mellem en fødevarekategori, en fødevare eller en af dens bestanddele og sundhed«.

39. Domstolen fortolkede dette begreb for første gang i Deutsches Weintor-dommen. Den bemærkede herved, at »det følger af ordlyden af artikel 2, stk. 2, nr. 5), i forordning nr. 1924/2006, at »sundhedsanprisning« i nævnte forordnings forstand defineres ud fra den sammenhæng, der skal foreligge mellem en fødevare eller en af dens bestanddele på den ene side og sundheden på den anden side«¹³.

40. Da forordningen ikke indeholder mere præcise oplysninger herom, konstaterede Domstolen, at »denne definition ikke giver nogen retningslinjer for hverken den direkte eller indirekte karakter, som denne sammenhæng skal have, eller dennes intensitet eller varighed, [og at] udtrykket »sammenhæng« [under disse omstændigheder] [*må*] forstås vidt«¹⁴.

41. Før jeg anvender denne definition på det omtvistede slogan, vil jeg gerne fremsætte endnu to bemærkninger.

¹³ — Dommens præmis 34.

¹⁴ — Ibidem, præmis 34. Min fremhævelse.

42. For det første lader det ikke til, at denne fortolkning af begrebet sundhedsanprisning, der ganske vist ikke er udvidende, men nok er vid, er blevet kritiseret i retslitteraturen¹⁵.

43. For det andet har Domstolen for nylig bekræftet sin anskuelse af begrebet sundhedsanprisning i dommen i sagen Green – Swan Pharmaceuticals CR¹⁶.

44. I denne sag skulle Domstolen fortolke begrebet »anprisning af en reduceret risiko for sygdom«, der i artikel 2, stk. 2, nr. 6), i forordning nr. 1924/2006 defineres som »enhver sundhedsanprisning, der angiver, indikerer eller antyder, at indtag af en fødevarekategori, en fødevare eller en af dens bestanddele i betydelig grad reducerer en risikofaktor for udvikling af en sygdom hos mennesker«.

45. På trods af brugen af udtrykket »i betydelig grad« i denne definition fandt Domstolen, at »[d]et følger af anvendelsen af verberne »indikerer eller antyder«, at det, for at en anprisning kan anses for at være en »anprisning af en reduceret risiko for sygdom« i henhold til denne bestemmelse, ikke kræves, at det deri udtrykkeligt er anført, at indtag af en fødevare i betydelig grad reducerer en risikofaktor for udvikling af en sygdom hos mennesker. *Det er tilstrækkeligt, at denne anprisning hos en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger kan fremkalde det indtryk, at reduktionen af en risikofaktor er betydelig*»¹⁷.

2. Definitionens anvendelse på det omtvistede slogan

46. Det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at Ehrmann markedsfører en frugtkvark under betegnelsen »Monsterbacke«. Produktet sælges i salgsenheder, der består af seks 50 grams-bægre. Reklamesloganet »Lige så vigtig som det daglige glas mælk!« er anført på oversiden af hver enhed.

47. Sloganet giver således indtryk af, at det omhandlede produkt er lige så vigtigt for den daglige kost som et glas mælk.

48. Jeg vil indledningsvis påpege, at jeg er enig med den forelæggende ret i, at gennemsnitsforbrugeren har en formodning – som bekræftes af forskningen¹⁸ – om, at mælk har en sundhedsfremmende virkning, især for børn. EU har selv indført en ordning for »skolemælk«, hvor der siden 1977 er ydet støtte til levering af mejeriprodukter til nedsat pris til skoleelever¹⁹. Denne ordning har ligesom ordningen for »skolefrugt« to mål, nemlig at bidrage til at stabilisere markedet og at bidrage til en sund ernæring. Revisionsretten understregede i sin særberetning nr. 10/2011, der indeholder en evaluering af disse ordninger, at »[d]et gælder især for »skolemælksordningen«, som oprindeligt var en »afsætningsforanstaltning«, at Kommissionen gradvist er begyndt at fremstille ernæringsaspektet som det vigtigste«²⁰.

15 — Sébastien Roset har således beskrevet begrebet »sundhedsanprisning« som et »godt eksempel på et åbent eller altomfattende begreb, hvis retlige indhold er meget upræcist, og som kan dække over de fleste faktiske situationer, der er til fare for forbrugerbeskyttelsen«. Han mener derfor, at Domstolen har lagt vægt på en »vid udformning af begrebet i overensstemmelse med ordlyden af artikel 2 [i forordningen]« (min fremhævelse; S. Roset, »Santé publique: publicité et étiquetage des alcools et protection des consommateurs«, *Europe*, 2012, november, kommentar nr. 430). Jf. ligeledes J. Prouteau, »Santé publique et libertés économiques: une nouvelle illustration d'une conciliation favorable à la santé publique«, *Revue Lamy Droit des affaires*, 2012, nr. 77, s. 66-68, samt B. Van der Meulen og E. van der Zee, »»Through the Wine Gate« First Steps towards Human Rights Awareness in EU Food (Labelling) Law«, *European food and feed law review*, 2013, nr. 1, s. 41-52, på s. 44.

16 — Dom af 18.7.2013, sag C-299/12, præmis 22.

17 — Ibidem, præmis 24. Min fremhævelse.

18 — Jf. i denne retning bl.a. det kommuniké om mejeriprodukter, som Académie nationale de médecine (det nationale medicinske akademi i Frankrig) vedtog den 1.4.2008 (*Bull. Acad. Med.* 2008, tome 192, nr. 4, s. 723-730) og Verdenssundhedsorganisationens guiding principles for feeding non-breastfed children 6-24 months of age (ernæringsråd for børn i alderen 6-24 måneder).

19 — Jf. Kommissionens forordning (EF) nr. 657/2008 af 10.7.2008 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår EF-støtte til uddeling af mælk og mejeriprodukter til skoleelever (EUT L 183, s. 17).

20 — Revisionsrettens særberetning nr. 10/2011 med titlen »Er ordningerne for »skolemælk« og »skolefrugt« effektive?«, s. 5.

49. Hvis der ikke fandtes en sådan formodning, kunne man i øvrigt have vanskeligt ved at se, hvorfor producenten skulle anføre et sådant slogan på alle bægre med kvark, som denne producent udbyder til salg.

50. Med udtrykket »lige så vigtig som« antydes det desuden, at der er en sammenhæng mellem det produkt, som sloganet er anført på, og det budskab, der er trykt på det omhandlede produkt, dvs. at man bør drikke et glas mælk om dagen.

51. Det omtvistede slogan bevirker derfor som formuleret i dommen i sagen Green – Swan Pharmaceuticals CR, at der »hos en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger [fremkaldes] det indtryk«²¹, at det er sundt at indtage denne frugtkvark, ligesom det er tilfældet for mælk. Det indikeres med andre ord, at der er en sammenhæng mellem den fødevare, der reklameres for, og forbrugernes og især børns sundhed.

52. Da det følger af definitionen af sundhedsanprisning i forordningens artikel 2, stk. 2, nr. 5), som fortolket af Domstolen i Deutsches Weintor-dommen, at enhver sammenhæng – uanset om den er direkte eller indirekte, svag eller stærk, kortvarig eller langvarig – som indebærer en forbedring af helbredstilstanden, der skyldes indtagelsen af en fødevare, falder ind under forordningens anvendelsesområde²², mener jeg, at det omtvistede slogan er en sundhedsanprisning, der er omfattet af denne forordnings materielle anvendelsesområde.

53. Dette gælder ikke for et slogan som »en velgørende nydelse« på en æske tebreve med grøn te eller »den bedste mælk og de bedste kornprodukter« på en chokoladebar. Disse sloganer henviser nemlig ikke til sundheden (og det første indeholder en pleonasme, da en nydelse i sig selv er velgørende). Det første slogan refererer til en følelse af almindeligt velvære, og det andet antyder, at de to ingredienser, der indgår i fremstillingen af det omhandlede produkt (mælk og kornprodukter), er de bedst mulige.

54. Denne opfattelse støttes i øvrigt af den fortolkning, som Domstolen har anlagt af udtrykkene »indikerer« og »antyder« i definitionen af anprisninger af en reduceret risiko for sygdom.

55. Som jeg har nævnt tidligere, har Domstolen nemlig fastslået, at »[d]et følger af anvendelsen af verberne »indikerer eller antyder«, at det, for at en anprisning kan anses for at være en »anprisning af en reduceret risiko for sygdom« i henhold til [artikel 2, stk. 2, nr. 6), i forordning nr. 1924/2006], ikke kræves, at det deri udtrykkeligt er anført, at indtag af en fødevare i betydelig grad reducerer en risikofaktor for udvikling af en sygdom hos mennesker. *Det er tilstrækkeligt, at denne anprisning hos en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger kan fremkalde det indtryk, at reduktionen af en risikofaktor er betydelig*«²³.

56. Verberne »indikerer« og »antyder« er dog også anvendt i definitionen af en sundhedsanprisning i forordningen. Hvis man overfører den fortolkning, som Domstolen anlagde af disse to udtryk i dommen i sagen Green – Swan Pharmaceuticals CR, er det således tilstrækkeligt til, at der er tale om en sundhedsanprisning i forordningens forstand, at en anprisning hos en gennemsnitsforbruger fremkalder det *indtryk*, at der er sammenhæng mellem en fødevarekategori, en fødevare eller en af dens bestanddele på den ene side og sundheden på den anden side.

57. Da det omtvistede slogan som nævnt kan give gennemsnitsforbrugeren det indtryk, at det er gavnligt for sundheden at indtage den kvark, der bærer dette slogan, for så vidt som den er lige så vigtig som det daglige glas mælk, falder det ind under definitionen af en sundhedsanprisning i forordningens artikel 2, stk. 2, nr. 5).

21 — Dommens præmis 24.

22 — Dommens præmis 34.

23 — Dommen i sagen Green – Swan Pharmaceuticals CR, præmis 24. Min fremhævelse.

58. Under retsmødet den 10. oktober 2013 blev det endelig anført, at en sådan definition af en sundhedsanprisning kan resultere i en opsplitning af markedet til skade for den europæiske økonomi. Det mener jeg ikke er rigtigt.

59. For det første forbydes et slogan ikke, selv om det kvalificeres som en sundhedsanprisning som omhandlet i forordning nr. 1924/2006. Et sådant slogan kan fortsat anvendes på hele EU's område, hvis produktet er mærket i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i forordningen og navnlig i artikel 10.

60. For det andet kan der ganske vist være forskel på, hvilke kriterier der benyttes på det sted, hvor produktet indtages, men de beror på lovgivers beslutning om »[i] overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og for at den beskyttelse, der ligger i forordningen, rent faktisk kan fungere, [...] [at tage] udgangspunkt [i] en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger, under hensyntagen til sociale, kulturelle og sproglige forhold [...]«²⁴. Med hensyn til dette valg er det ikke nødvendigvis muligt at tage udgangspunkt i samme gennemsnitsforbruger for hele EU. Da »[b]egrebet gennemsnitsforbruger [ikke er] et statistisk begreb«²⁵, bør de »[n]ationale domstole og myndigheder [...] selv, under hensyn til Domstolens praksis, foretage en vurdering med henblik på at bestemme gennemsnitsforbrugers typiske reaktion i et givet tilfælde«²⁶.

61. Det er for det tredje ikke sikkert, at et produkt eller en af dets bestanddele altid har positive sundhedsmæssige konnotationer. Hvis producenten ønsker at markedsføre produktet i hele EU, kan han i så fald vælge at benytte forskellige emballager i de enkelte lande eller undlade at bruge det pågældende slogan, hvilket dog ikke skyldes forordning nr. 1924/2006 eller definitionen af sundhedsanprisning heri.

62. Jeg mener derfor, at det omtvistede slogan faktisk er en sundhedsanprisning som omhandlet i forordning nr. 1924/2006. Jeg vil som følge heraf behandle det præjudicielle spørgsmål, den forelæggende ret har stillet. Hvis Domstolen ikke deler min opfattelse og ikke finder, at det omtvistede slogan er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 1924/2006, bliver det præjudicielle spørgsmål hypotetisk og bør ikke besvares af Domstolen.

C – Den tidsmæssige anvendelse af artikel 10 i forordning nr. 1924/2006

1. Anvendelsen af artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 1924/2006

63. Det første spørgsmål, der melder sig, er, om Kommissionen har ret i, at den gældende bestemmelse må være forordningens artikel 10, stk. 3, og ikke dens artikel 10, stk. 2, hvis det omtvistede slogan faktisk er en sundhedsanprisning.

64. Det er selvfølgelig den forelæggende ret, der skal vurdere, om det omtvistede slogan efter ordlyden af forordningens artikel 10, stk. 3, henviser »til generelle, uspecifikke gavnlige virkninger, som næringsstoffet eller fødevarer har for et godt almenhelbred og velvære«²⁷.

24 — 16. betragtning til forordning nr. 1924/2006.

25 — Ibidem.

26 — Ibidem.

27 — »Selv om den nævnte antagelse, henset til sagsakterne, kan drages i tvivl, kan den forelæggende ret alligevel fastholde den« (generaladvokat Bots forslag til afgørelse i den sag, der gav anledning til Winner Wetten-dommen, punkt 36).

65. Sloganet vil i bekræftende fald være uforeneligt med forordning nr. 1924/2006, eftersom denne forordnings artikel 10, stk. 3, har været gældende siden den 1. juli 2007 og kræver, at de i artikel 13 og 14 nævnte lister er blevet offentliggjort, hvilket ikke var sket på tidspunktet for de omtvistede omstændigheder.

66. I modsat fald vil svaret på det præjudicielle spørgsmål være relevant for den forelæggende ret.

2. Betingelserne i artikel 10, stk. 2, i forordning nr. 1924/2006 og de foreliggende opfattelser

67. Sundhedsanprisninger er forbudt i henhold til artikel 10 i forordning nr. 1924/2006. For at være lovlige skal de opfylde tre betingelser:

- opfylde de generelle krav i kapitel II (artikel 3-7) i forordning nr. 1924/2006
- opfylde de særlige krav i kapitel IV (artikel 10-19) i forordning nr. 1924/2006
- være godkendt i henhold til forordning nr. 1924/2006 og medtaget på listerne over anprisninger, der er tilladt i henhold til denne forordnings artikel 13 og 14.

68. Den forelæggende ret har anført, at den første af de tre betingelser for, at en sundhedsanprisning er lovlig, er opfyldt. Efter dens opfattelse kunne den tredje betingelse dog ikke opfyldes, fordi de lister, der er nævnt i artikel 13 og 14 i forordning nr. 1924/2006, endnu ikke var vedtaget på tidspunktet for de faktiske omstændigheder. Med hensyn til den anden betingelse rejser der sig endelig det spørgsmål, om bestemmelsen i artikel 10, stk. 2, i forordning nr. 1924/2006 fandt anvendelse allerede i 2010, som er det tidspunkt, der er relevant for løsningen af denne tvist.

69. Den forelæggende ret har bemærket, at der findes tre forskellige opfattelser heraf:

- Ifølge den første opfattelse, der støttes af Kommissionen, trådte artikel 10, stk. 2, og de øvrige bestemmelser i forordning nr. 1924/2006 i kraft den 1. juli 2007, som er den dato, der er fastsat i forordningens artikel 29, stk. 2.
- Ifølge den anden opfattelse, der støttes af Ehrmann, gælder oplysningsforpligtelserne i henhold til artikel 10, stk. 2, i forordning nr. 1924/2006 først fra det tidspunkt, hvor de lister over tilladte sundhedsanprisninger, der er nævnt i artikel 10, stk. 1, er vedtaget i henhold til forordningens artikel 13, stk. 3.
- Ifølge den tredje opfattelse gælder bestemmelserne i artikel 10, stk. 2, litra a), c) og d), i forordning nr. 1924/2006 fra den 1. juli 2007, hvorimod bestemmelserne i artikel 10, stk. 2, litra b), først finder anvendelse, når der foreligger en liste over tilladte sundhedsanprisninger.

3. Stillingtagen

70. Jeg må ligesom Kommissionen tilslutte mig den første opfattelse.

71. For det første fremgår det allerede af ordlyden af forordning nr. 1924/2006, at den trådte i kraft på tyvendedagen efter datoen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* (artikel 29, stk. 1), og at den skulle anvendes fra den 1. juli 2007 (artikel 29, stk. 2).

72. Som Kommissionen har understreget, gælder denne anvendelsesdato for hele forordningen, og det er ikke muligt at gøre undtagelse herfra.

73. Det fremgår heller ikke af overgangsbestemmelserne i forordningens artikel 28, at der kan undtages fra denne forordnings artikel 10, stk. 2.

74. Artikel 28, stk. 1 og 2, vedrører dels fødevarer, som er markedsført eller mærket inden den 1. juli 2007, dels produkter, som er forsynet med varemærker eller handelsbetegnelser, der fandtes inden den 1. januar 2005. Ingen af disse to situationer gør sig gældende her.

75. Stk. 3 og 4 vedrører kun ernæringsanprisninger og finder derfor heller ikke anvendelse.

76. Stk. 5 og 6 vedrører sundhedsanprisninger, men det er kun stk. 5, der finder anvendelse på det omtvistede slogan, eftersom det vedrører anprisninger som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra a), dvs. sundhedsanprisninger, der beskriver eller henviser til et næringsstofs eller et andet stofs betydning for vækst, udvikling og kroppens funktioner²⁸.

77. Ifølge denne bestemmelse kan sådanne sundhedsanprisninger imidlertid anvendes fra forordningens ikrafttrædelsesdato og indtil vedtagelsen af listen omhandlet i artikel 13, stk. 2, under ansvar af lederen for en fødevarevirksomhed, såfremt de er i overensstemmelse med forordningen.

78. Jeg er ikke enig med Ehrmann i, at artikel 28, stk. 5, i forordning nr. 1924/2006 indebærer, at godkendelsesbetingelsen i artikel 10, stk. 1, og *som følge heraf* alle forpligtelser i artikel 10, bl.a. vedrørende angivelse af de konkrete oplysninger, der er nævnt i stk. 2, suspenderes midlertidigt.

79. Når artikel 28, stk. 5, i forordning nr. 1924/2006 netop vedrører perioden før vedtagelsen af listen over tilladte anprisninger, og det fremgår udtrykkeligt, at den sundhedsanprisning, der anvendes i denne overgangsperiode, skal være i fuld overensstemmelse med forordningen, har jeg dog vanskeligt ved at forstå, hvorfor forpligtelserne i forordningens artikel 10, stk. 2, eller en af disse [f.eks. forordningens artikel 10, stk. 2, litra b), jf. den tredje opfattelse, som den forelæggende ret har nævnt] ikke skulle gælde.

80. Jeg kan heller ikke tiltræde argumentet vedrørende forpligtelsen til at ændre den mærkning, der i overgangsperioden var forenelig med artikel 10, stk. 2, efter vedtagelsen af en af de lister, der er omhandlet i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1924/2006.

81. Hvis anvendelsen af forordningens artikel 10, stk. 2, skulle suspenderes, ville det under alle omstændigheder være nødvendigt at ændre etiketten efter overgangsperiodens udløb, enten fordi anprisningen på dette tidspunkt var opført på listen over tilladte anprisninger, hvorefter producenten skulle tilføje de oplysninger, der er nævnt i artikel 10, stk. 2, i forordning nr. 1924/2006, eller fordi anprisningen ikke blev godkendt, hvorefter producenten skulle fjerne den fra den mærkning, der blev anvendt i overgangsperioden. Der vil i begge tilfælde skulle foretages en ændring. At forordningens artikel 10, stk. 2, finder anvendelse fra den 1. juli 2007, indebærer således kun, at det uundgåelige krav om, hvilke oplysninger der skal angives i tilfælde af godkendelse, foregribes.

82. For det andet fremgår det af første betragtning til forordningen, at dens mål er at sikre et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne og lette deres valg i forbindelse med fødevarer.

28 — Forordningens artikel 28, stk. 6, vedrører andre sundhedsanprisninger end dem, der er nævnt i artikel 13, stk. 1, litra a), og artikel 14.

83. Bestemmelserne om, hvilke oplysninger der skal fremgå af mærkningen, bidrager til at nå disse mål. Som Kommissionen med rette har nævnt, er disse oplysninger af afgørende betydning for forbrugeren, når fødevarer indgår i en reklame, hvor der anvendes en sundhedsanprisning, som allerede er opført på listerne over anprisninger, der er tilladt i henhold til forordningens artikel 13 og 14, men også – og måske i højere grad – når der anvendes en sundhedsanprisning i henhold til overgangsbestemmelserne i forordningens artikel 28, stk. 5 og 6, inden denne anprisnings eventuelle fremtidige godkendelse til brug på hele EU's område.

84. Den fortolkning af forordningens artikel 10, stk. 2, hvorefter oplysningsforpligtelserne i denne artikel fandt anvendelse fra den 1. juli 2007, er derfor både forenelig med forordningens ordlyd og i overensstemmelse med lovgivers mål.

85. For det tredje støtter den systematiske fortolkning af teksten også antagelsen om, at forordningens artikel 10, stk. 2, var gældende i 2010.

86. Ifølge forordningens artikel 10, stk. 1, er sundhedsanprisninger som hovedregel forbudt. For at der kan undtages fra denne regel, skal disse anprisninger først og fremmest opfylde de generelle krav i forordningens kapitel II, dernæst skal de opfylde de særlige krav i kapitel IV, og endelig skal de være godkendt i henhold til forordningen og medtaget på listerne over anprisninger, der er tilladt i henhold til artikel 13 og 14.

87. Forordningens artikel 10, stk. 1, opstiller således en række betingelser, der – når andet ikke er præciseret – må anses for at være kumulative og lige vigtige.

88. Dette bekræftes af retningslinjerne i bilaget til Kommissionens gennemførelsesafgørelse 2013/63/EU af 24. januar 2013 om vedtagelse af retningslinjer for gennemførelsen af særlige betingelser for sundhedsanprisninger som fastsat i artikel 10 i [forordningen], hvori det med hensyn til anvendelsen af forordningens artikel 10 præciseres, at »selv godkendte sundhedsanprisninger ikke må anvendes, medmindre det sker i fuld overensstemmelse med alle forordningens krav. Selv når en anprisning er godkendt og opført på listerne over tilladte sundhedsanprisninger, bør de nationale myndigheder således gribe ind, hvis anvendelsen af anprisningen ikke opfylder alle forordningens krav«²⁹.

89. Det kan ikke udledes af den tredje betingelse, der er fastsat i artikel 10, stk. 1, dvs. at anprisninger er godkendt og »medtaget på listerne over anprisninger, der er tilladt i henhold til artikel 13 og 14«, at artikel 10, stk. 2, kun finder anvendelse, hvis disse lister foreligger.

90. Forordningens artikel 10, stk. 2, præciserer nemlig de krav, der skal være opfyldt i forbindelse med den *konkrete* anvendelse af en sundhedsanprisning. Visse sundhedsanprisninger kan dog anvendes i henhold til overgangsbestemmelserne i forordningens artikel 28, stk. 5 og 6, selv om de endnu ikke er godkendt på EU-plan. De kan altså anvendes, før de er godkendt og medtaget på listerne over tilladte anprisninger.

91. Jeg er derfor enig med Kommissionen, når den i sit skriftlige indlæg forklarer, at der i forordningen tages højde for, at der allerede anvendtes sundhedsanprisninger i mærkningen af fødevarer i medlemsstaterne på det tidspunkt, hvor forordningen trådte i kraft, og fastsættes tilstrækkelige overgangsforanstaltninger, som »[l]ederne af fødevarer virksomheder har brug for [...] for at tilpasse sig kravene i denne forordning«³⁰, samtidig med at der tages hensyn til forbrugernes interesser.

29 — EUT L 22, s. 25. Jf. især indledningen til disse retningslinjer, andet afsnit, sidste punktum.

30 — 35. betragtning til forordning nr. 1924/2006.

92. Det er navnlig anprisninger som omhandlet i forordningens artikel 13, stk. 1, litra a), der i henhold til artikel 28, stk. 5, kan anvendes fra forordningens ikrafttrædelse og indtil vedtagelsen af den liste, der er omhandlet i artikel 13, stk. 3, såfremt de opfylder kravene i denne forordning, heriblandt kravene i artikel 10, stk. 2.

93. Når sundhedsanprisninger som hovedregel er forbudt i henhold til artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1924/2006 og kun godkendes undtagelsesvis, kan en overgangsbestemmelse, der gør det muligt at anvende dem, selv om alle betingelser i forordningens artikel 10, stk. 1, ikke er opfyldt, kun fortolkes snævert. Eftersom der i forordningens artikel 28, stk. 5, kun henvises til den liste, der er omhandlet i artikel 13, kan denne bestemmelse ikke udvides til at omfatte de særlige betingelser i artikel 10, stk. 2, eller en af disse betingelser (jf. den tredje opfattelse, som den forelæggende ret har nævnt). At producenten ikke er bekendt med de anvendelsesbetingelser, som vil blive fastsat på den liste, der er omhandlet i forordningens artikel 13, er efter min opfattelse ikke til hinder for, at denne angiver »den mængde af fødevaren og det forbrugsmønster, der skal til for at opnå den anpriste gavnlige virkning«, hvilket er det eneste krav, der stilles i artikel 10, stk. 2, litra b) (der ifølge den tredje opfattelse, som den forelæggende ret har nævnt, ikke fandt anvendelse fra den 1.7.2007).

94. Ved en systematisk fortolkning af forordningen er det således ikke muligt at anlægge en isoleret vurdering af forholdet mellem artikel 10, stk. 1 og 2. Der skal tværtimod tages hensyn til, at anvendelsen af sundhedsanprisninger – hvor der ifølge artikel 10, stk. 2, gælder særlige oplysningsforpligtelser – beror på andre bestemmelser i forordningen.

95. Forordningens artikel 19 bestemmer desuden, at den, der anvender eller har ansøgt om at måtte anvende en anprisning, der er opført på en af de i artikel 13 og 14 nævnte lister, kan anmode om, at den pågældende liste ændres.

96. Det følger af denne artikel, at listerne i forordningens artikel 10, stk. 1, ikke ligger fast, når først de er vedtaget, men derimod kan tilpasses løbende.

97. Ud fra en samlet betragtning af forordningen peger den omstændighed, at listerne over tilladte anprisninger kan tilpasses løbende, også i retning af, at den tidsmæssige anvendelse af artikel 10, stk. 2, ikke afhænger af vedtagelsen af de lister, der er omhandlet i stk. 1. Når det er hensigten, at listerne over tilladte anprisninger skal tilpasses løbende, ville det således være ulogisk og uforeneligt med det formål om at beskytte forbrugerne, der forfølges med forordning nr. 1924/2006, at suspendere de særlige oplysningsforpligtelser, der er fastsat i forordningens artikel 10, stk. 2, indtil disse lister er vedtaget.

4. Sammenfatning

98. På baggrund af det anførte og efter en sproglig, teleologisk og systematisk fortolkning af artikel 10, stk. 1 og 2, artikel 28, stk. 5, og artikel 29 i forordning nr. 1924/2006 er det min opfattelse, at artikel 10, stk. 2, og artikel 28, stk. 5, skal fortolkes således, at oplysningsforpligtelserne i artikel 10, stk. 2, skulle opfyldes fra den 1. juli 2007.

V – Forslag til afgørelse

99. Jeg foreslår som følge heraf Domstolen at besvare det præjudicielle spørgsmål, som Bundesgerichtshof har stillet, således:

»Artikel 10, stk. 2, og artikel 28, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 af 20. december 2006 om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer, som ændret ved Kommissionens forordning (EU) nr. 116/2010 af 9. februar 2010, skal fortolkes således, at oplysningsforpligtelserne i artikel 10, stk. 2, skulle opfyldes fra den 1. juli 2007.«